

Gemeente Amsterdam
Metro en Tram

Centrum Ondergronds Bouwen

Tunnels en ondergrondse stations
in de Wet Lokaal Spoor

Hugo de Jong en Harm Akse

XXXX Lokaal spoor tot halverwege 20^e eeuw

Stadstram

Interlokale tramlijntjes

✕✕✕ Lokaal spoor 2^e helft 20^e eeuw

Tram

Metro

Sneltram

XXXX Lokaal spoor, begin 21^e eeuw

Nieuw materieel,
nieuwe infrastructuur

Wettelijk kader lokale spoorwegen

- **Ontwikkeling tot laatste eeuwwisseling:**
  - Gestart 19^e eeuw als particuliere ondernemingen, zoals de Noord-Zuid-Hollandsche Stoomtramweg-Maatschappij gevestigd te Hillegom...
  - Particuliere aanleg en exploitatie halverwege 20^e eeuw niet meer winstgevend
  - Geen, of nauwelijks, interlokale trammetjes meer (nog wel grootstedelijk)
  - Verschuiving particulier naar overheid (maatschappelijk belang openbaar vervoer)
  - Metronet in Rotterdam en Amsterdam

- **Recente situatie (vóór WIs) ontstaan 2^e helft 19^e eeuw:**
  - Spoorwegwet 1875
  - Lokaalspoor- en tramwegwet (1900)
  - Wet aanleg locaalspoor- en tramwegen (1917)
  - Tramwegreglement (1920)
  - Wet zwerfstroomen (1924)
  - Reglement op de Raccordementen (1966)
  - Reglement dienst op de Hoofd- en locaalspoorwegen (1977)
  - Metroreglement (1981)

Nieuw wettelijk kader

- Meer kader, minder (technisch) detail
- Opschonen verouderde regels en voorschriften (stoom)
- Aandacht voor nieuwe zaken (o.a. tunnels)
- Ontvlechting, nieuwe actoren en spelregels:
  - **Overheid** (decentraal) verantwoordelijk openbaar vervoer
  - **Beheerder** verantwoordelijk voor passende en veilige infrastructuur
  - **Vervoerder(s)** verantwoordelijk voor exploitatie (vervoer reizigers)
  - **Toezichthouder** verantwoordelijk voor controle naleving
- Gelijkvormigheid met hoofdspoorwegen
- Oude wet- en regelgeving vervallen per 1-12-2015

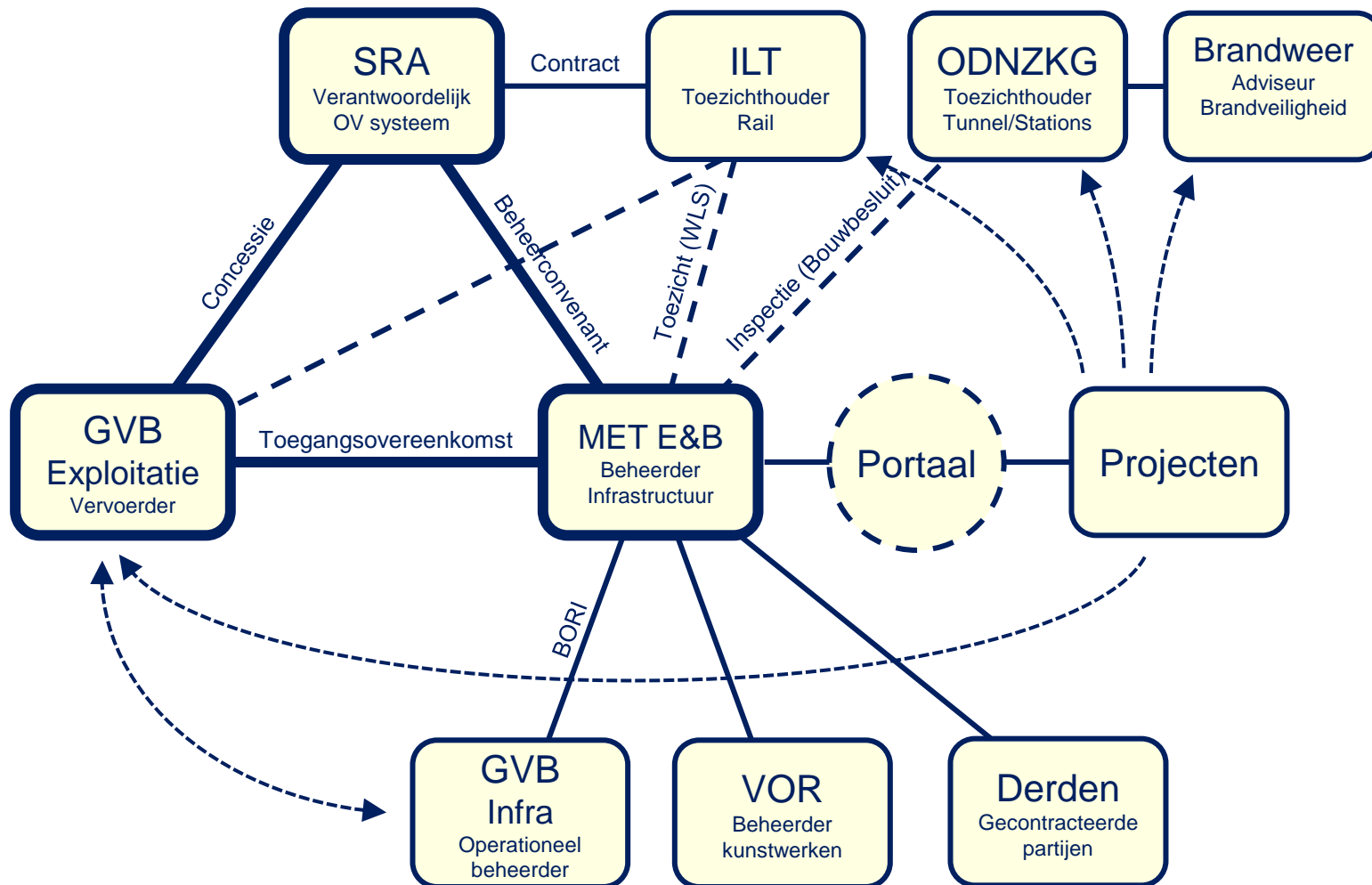

Nieuw kader: Wet Lokaal spoor

- **Wet lokaal spoor**
kader voor aanleg, beheer, gebruik en veiligheid lokale spoorwegen
- **Besluit lokaal spoor**
nadere invulling / uitwerking bepalingen Wls, zoals precisering wat lokaal spoor is en wat niet
- **Regeling lokaal spoor**
uitwerking naar specifieke regels en eisen, bijvoorbeeld t.a.v. tunnelveiligheid, omgrenzingsprofielen, etc.
- **Aanwijzingsbesluit**
opsomming van spoorwegen die worden aangewezen als lokale spoorwegen
- **Aanwijzingsbesluit toezichthouder**
Inspectie Leefomgeving en Transport is Toezichthouder
- **Regeling tarieven Wet lokaal spoor**
vastgestelde tarieven voor toezicht, afgifte verklaringen, etc.

WIs in de Amsterdamse regio

Wet lokaal spoor, afbakeningen

- Zowel voor tramlijnen als metrolijnen
- Voor alle lokale spoorinfrastructuur die exclusief voor lokaal spoorvervoer is bedoeld, zoals bijvoorbeeld:
  - Vrije trambanen en metrobanen
  - Tramtunnels en -viaducten
  - Metrotunnels en -viaducten
- Maar niet voor infrastructuur die wordt gedeeld met wegvervoer of hoofdspoor, zoals bijvoorbeeld:
  - Tramrails in de straten
  - Weg- of spoorviaducten waar ook een trambaan overheen loopt
  - Tramtunnels die deel uitmaken van een weg- of spoortunnel
- WEL voor metrotunnels en perrons, maar NIET voor (metro)stations.

Wet lokaal spoor, veiligheid infra

- In artikel 5 algemene eisen t.a.v. de aanleg van lokale spoorweginfrastructuur:
  - Goede staat, betrouwbaar, beschikbaar
  - Geschikt voor gebruik
  - Bij normaal gebruik geen gevaar of schade
  - Veilig en doelmatig berijdbaar (max. snelheid)

- In artikel 6 specifieke bepalingen t.a.v. de aanleg van **ondergrondse** lokale spoorweginfrastructuur:
  - Reizigers moeten er veilig uit kunnen komen
  - Hulpverleningsdiensten moeten hun werk kunnen doen
  - Risicoanalyse (QRA) op het ontwerp van een tunnel >250 meter
  - Risico moet kleiner zijn dan de norm, i.e. $<0,03/N^2$ (RIs art 2 lid 3)
  - Methoden en mee te nemen aspecten nu nog niet voorgeschreven in regeling

Wet lokaal spoor, veiligheid infra

- In artikel 6 specifieke bepalingen t.a.v. de aanleg van **ondergrondse** lokale spoorweginfrastructuur:
  - Reizigers moeten er veilig uit kunnen komen
  - Hulpverleningsdiensten moeten hun werk kunnen doen
  - Risicoanalyse (QRA) op het ontwerp van een tunnel >250 meter
  - Risico moet kleiner zijn dan de norm, i.e. $<0,03/N^2$ (RIs art 2 lid 3)
  - Methoden en mee te nemen aspecten voor de QRA nu nog niet voorgeschreven in regeling

- In artikel 19 eisen aan veiligheidsbeheersysteem van de beheerder van de infrastructuur
  - Richtlijn 2004/49/EG (spoorwegveiligheidsrichtlijn)
    - *Gemeenschappelijke veiligheidsdoelen*
    - *Gemeenschappelijke veiligheidsmethoden (CSM REA)*
  - .....

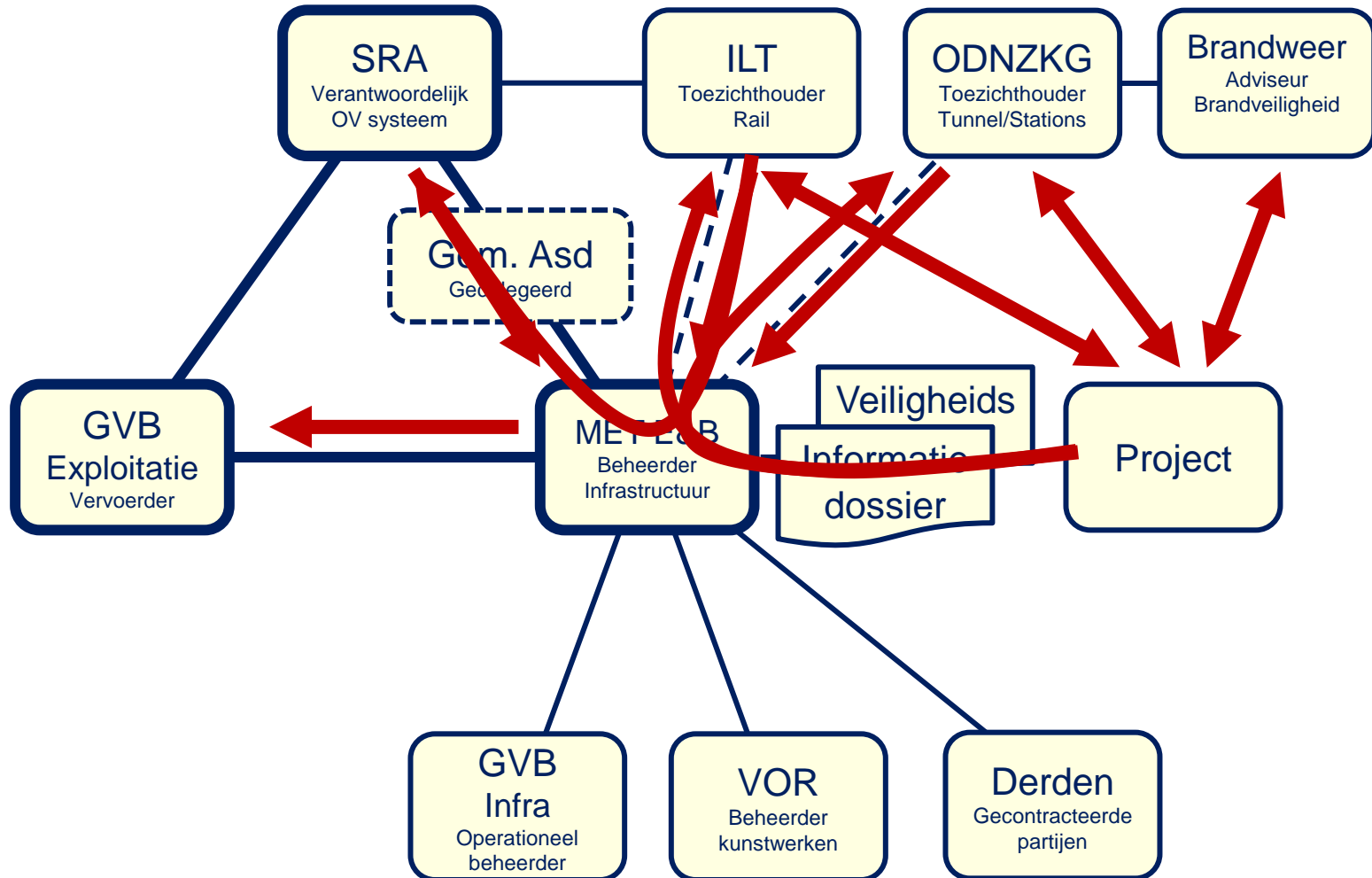

Wet lokaal spoor, indienststelling

- **Indienststelling:** de beheerder stelt een (nieuw of gewijzigd) stuk infrastructuur ter beschikking aan de vervoerder(s) om er reizigers op te vervoeren (exploitatie)
- **Indienststellingsvergunning:** het bevoegd gezag geeft vergunning aan de beheerder op grond van:
  - Informatiedossier
  - Verklaring van toezichthouder (IL&T)
- **Informatiedossier:** nauwkeurige beschrijving van de nieuwe of gewijzigde infrastructuur
- **Veiligheidsdossier:** onderbouwing van de veiligheid van de nieuwe of gewijzigde infrastructuur zoals beschreven in het Informatiedossier

Wet lokaal spoor, indienststelling

Wet lokaal spoor, projecten

Er valt over dit onderwerp nog veel te bespreken:
dit was een inleidend overzicht vanuit het
gezichtspunt van de beheerder.

Nu: vanuit projecten, NoordZuidlijn